

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Sefer Torat emet

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 625 = 1865

מיטפשמ תשרפ

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9406

והאמת חס"ה ביום הזה באו מדבר סיני ר"ל בבסירות ואור של התחדשות השלישי הזה שהוא עלם הקדושה באו למדבר סיני ועי"ז יכולים לבוא לבחינת הדיבור של סיני הוא הכולל כל הדיבורים וכל העניינים וכן שאדם מדבק א"ע במידה הכוללת כמו כן הדיבור שלו נעשה סיני וכולל הכל ויכול לפעול בדיבורו כל מיני השפעות טובות לבני כל מיני חסדים טובים לזרע ישראל ישועות ונחמיות אכ"ר וזוהו תבין מה שכתב בזה"ק על פסוק לא תעשון אחי ר"ל לא תעשון חותי אחר ר"ל ילחץ כחצי גדול חתם היינו לי הכסף וגדול שמך היינו לי הזהב וכו' וכו' וכו' לא תתחזין אלא בישראל ה"ד ישראל אשר בך התפאר דהנה באמת חף דמידות וספירות הקדושים הם נבוכים מאוד והם חירות רוחניות נעלמים חפ"כ ח"ו חסור להסתכל להם לבדו ולהחזיק אותם לאלקות כי ח"ו מקלץ בנטיעות א"ס לא שמדבק כולו בשורשו בכה אין סוף ב"ה השופע לתוכו ומח"ו אותם וכן דא"י בתיקונים וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כולו כנפח בלא נשמתא וחסדים ונבירות מרמזין לגוון חסוד וסיתק שהם בחינת זהב וכסף ו"ש חפ"כ דכתיב לי הכסף ולי הזהב ר"ל שיש לו מידות הקדושים הנחללים ממנו מ"מ אל תפרידו אותם מן השורש ולא תחללו המדות כי אם בשורש של ישראל ששם נמוזין המידות וכולל מן כל הגוונים והמידות והתפארות כמ"ס ישראל אשר בך התפאר והבן :

בפסוק

וישב משה את דברי העם אל ה' עיין בחור חס"ס שפ"י דח"ו דלך בדרך תשובה החזיר משה את דברי ישראל להשם ב"ה כי הוא ית' אין לריך לתשובתו הלא לפניו גלוי כל מחשבות בני אדם רק משה סיפר דברי ישראל לפני השם כדי לחבבן לפני המקום וסיפר דבריהם מה שהשיבו להו"ן והקדימו נעשה לנשמת וי"ל עוד דמשה הסתכל בתשובות ישראל הקדימו נעשה לנשמת וזה דבר פליאה שאין ב"ה יכול להשיבו זולת כח אלהות כמו דאיתא במדרש מי בילה ר' ז' לבני מ"ס שמלאכי השרת משתמשין בו דכתיב ברכו ד' מלאכיו עושי דברו לשמוע בקול דברו עושי וסדר לשמוע והם כוונתו למטה ג"כ דיבורים אלו והבין משה שאין זה דבר עלמם מלך בחירתם אלא רוח ד' דיבר בס והופיע עליהם רוח קדושה מלמעלה ופניה עלמה ה"י מדברת מהוך גרוגס של כל איש ישראל תשובה זו של נעשה ונשמת וי"ש וישב משה את דברי העם אל ה' ר"ל שהחזיר דיבורים כלומר שייחס הדיבור הזה לא לישראל כ"א להשם ר"ל שזו תשובת ד' בעלמנו ונתן בפייה דיבור של נעשה ונשמת ודוק :

בזוהר

הקדוש דבעשרת הדברות נבי לא תגזב וכן נבי איך פסקא טעמא בנוייהו לסורות דמותר לנגזב דעתייהו דרבי"י כדי ללמוד ממנו הכוונה דהנה באמת יש שפעשה שוים וכן דאיתא בש"ס שנים שאכלו הפסח זה אכל לשם פסח וזה לשם אכילה נסה ע"ז נאמר לדיקים

ילכו בס' וע"ז נאמר ופושעים יכשלו בס' כו' א"כ המעשה של שניהם שיהו כמו האכילה זה וזה אכלו אך הנפקותא ביניהם היא הכוונה והטעם אשר מפסיק ביניהם שזה יש לו טעם וכוונה זה יש לו כוונה אחרת זה נותן טעם לפנים זה נותן טעם לשבח לשם שמים ולא המעשה הוא העיקר אלא הכל הולך אחר כוונת הלב וכך שמעתי מאדומ"ו הרב ג"י פירוש על הא דתמרו חז"ל שיעור אכילה בכיזת דהוא ע"פ רמ"ד שיערו חכמים דבחינת האכילה לריך להיות ע"ד בחינת הזית דהנה באמת יש בזית ב' בחינת מסופכים זה מזה דהזית בעלמנו קשה לשכחה והשמן של זית יפה לזכרון והוא דהפרי בעלמנו כ"ז שהוא מחובר בקליפתה ועלמנו הוא וזו היא עדיין במרידתה שלא נמתקה אז היא קשה לשכחה אבל מכיוון שנעשה שמן ע"י כתישה וטחינה אז השמן היוצא ממנה יפה לזכרון כיון שנמתקה כמו כן בבחינת האכילה באמת כשארם אוכל בבחינת נשמות אז אין מועיל אכילה זו כיוון שלא פעל כלום כיון שהנשמות באמת הוא דבר רע כשארם אוכל מחמת תאוות וממדת ה"ר אבל כשארם אוכל בקדושה ומשליך תאוות ואינו משגיח על נשמות המאכל אלא על מוצא פי ד' על חיות הרוחניות החשוב במאכל ומעלה ייזויות הקדושות שבחן המאכל ע"י יחוד (הקב"ה) הוי' אר"י גי"ת מאכל אז אכילה הזאת נחשבת לעבודה במקום קרבן והשולחן דומה למזבח שהוא מכפר כיון שאכילתו בקדושה והכל לפי האוכל ולפי כוונת הלב ובענין כוונת האכילה שמעתי מפה קדוש אדוני מ"ו הרב כ"י פ"י על מה שחננו אומרים בזמר של זור משלו אכלנו כו' שבענו והוטרנו דבר ה' והוא דהשם ה"ה ב"ה על שהוא ה"ה ה"ה ויהי ובארם לא שייך עבר ולא דנה תירה כ"א בהוה ונס עתיד יכול להיות אם ירצה השם והם באמת בענין האכילה כשארם אוכל בקדושה אז המאכל נעדר מן העולם ולא שייך בו עתיד רק כיון דבדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל לבאש ח"כ בכל הנמלאים יש כח ובחינה של שם הוי' ב"ה כי כח הפועל בנפעל א"כ כשארם אוכל בקדושה ובדביקות ה' אז נקשר כח הוי' ב"ה במאכל שהוא ונמלא אינו אוכל רק ישבע והוטר כי כח ה' לא יכלה וזהו דכבר ה' וסבן :

פרשת משפטים

בפסוק ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם ותרגמו ואלין דייא ד' תסדר קדניסון ידוע דאית תליקר מכילין דרחמי : והם שלש עשרה תיקוי דיקנא עילאס : והם אל רחום ומתן וכו' והם עולם הרחמים וחסדים טובים עליונים ואל הוא מלשון תוקף וחזק כמו את אילי הארץ להורות שהם תוקף הרחמים וחסדים נשגבים והמשמש משלש עשרה מידות היוצאים מפסוק מי אל כמוך וכו' והם נקראים בזוה"ק שבחא דעתיקא קדישא ושה הוא הכל רחמים עד מימ' קדם שהוא גרלון הקדוש האהדות השפוע ומסר עליון א"כ קב"ח

הבא להחנלו המידו' או י' דיני' חכות וחובות ע"י שני המקבלי'
 כי מאתו לא תלא וכו' רק בבחינת הכלים נעשה שניו וכו' .
 והנה עיקר עבודת בני אל חי הוא להעלות הדין למקור
 ושרשם בקודש ולהמתיק בחסדים עליונים זכים וקדושים .
 וכמו שהי' בימי קדם והוא שחרטס אונקלס ואילין דינא די חסדר
 קדמיהון ר"ל שחסדר ותמתיק הדין כמו שהי' בימי קדם וברטון
 סקרוס והמשכיל יבין :

בפסוק

ועבדתם את ה' אלקיכם ובירך את לחמך
 ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך והוא חמיה
 רמח בלשון רבים וסיים בלשון יחיד . ונראה לומר דהנה ידוע
 והוא ית"ש אינו לריך לעבודתו ודקויתו : כי אם לדקנו
 ומה נפעל לו ומה יתרון לו י"ת מעבודתו . דעבודה ושירות
 שייך אלל אדם דכל איש לריך לעשות מלאכתו מה שמוטל
 עליו בביתו ובא איש אחר ושירת אותו שפיר מיקרי עבודה אך
 אללו ית"ש אין שייך זה . אך עבודה השס הוא זה דהנה עיקר
 הענינו ית"ש הוא להטיב לברואיו להשפיע להם כל תרס ועבור
 זה ברא כל העולמות וכל הברואים כדי שיעשו רצונו ויקבלו
 שפע . וזה ה"א אם לא ע"י אחרותא דלהתא מה שהדס
 הולך בדרכי השס ומדבק במידותיו ית"ש מה הוא רחום כו' .
 והוא מעוררין המידה למעלה ומשפיע חסד לעולם כי כשהדס
 אינו מעורר החסדים למעלה במעשה התחומים אף שהקב"ה
 לא ימנע עבור זה חסדו מאתו . ונתן לו שפע מלך מידת
 החסד אך בזה לא נשלס התענוג כי זה קשה לפניו כביכול
 להשפיע לתחומים דרך נס בלי התעוררות התחתון כמו שאמרו
 ח"ל קשים מזונותיו של אדם כקריעת יס סוף דקריעת יס סוף
 הי' דרך נס בלבד כי הכנסת ישראל הי' פרוס וערי' בלא תורה
 ומצות ולא הי' התעוררות מלמעלה אך הש"י הטע עליהם
 גרוב חסדו רחמים גדולים והוארך להגביר עליהם מידת
 החסד . ולכך הי' קשה לפניו ית"ש קריעת יס סוף כמ"ס
 ח"ל היס ראה וינוס ארונו של יוסף דבאמת היס לא היס
 רואה לקרוע דהיס עושה רצונו י"ת כפי הטבע שהטביע
 בו הבורא י"ת שילך מלא על כל גדותיו ומת"ת יקרע להס
 ללאח מגדר של הטבע אך במה שראה ארונו של יוסף
 לדיקו של עולם שכנס את יצרו ואת טבעו ולא ראה
 למנוע אל אשה פוטיפר עבור אהבת שמו י"ת .

חז"ל במדרש דאמרה מידת החסד כ"ז שהי' אברהם קיים
 בעולם לא הי' לריך העול' למידת החסד ור"ל אברהם אבינו הי'
 במקומו אשר פתח שערי החסד בעולם במעשיו הטובים ולא
 הי' לריך החסד לגלות פעולתו מלך החסד לבד כי הי' התעורר
 התחתון . והנה כל לדיק ולדיק עובד את השס לפי שכלו
 ולפי השגתו כל א' לפי מה שלבו נוטה י' לדיק שעובד
 את השס בדביקות ע"י מידת אהבה ונעשה מרכבה לחסד
 כמו אברהם אבינו ע"ה . ויש ע"י מידת אחרת של גבורה
 כמו יצחק : וכן יש שעובד השס י"ת ע"י מידת האמת
 כמו יעקב . ויש בחיות שונות זו מזו : וכל אלו השינויים הכל
 אינו אלא מלך העובדים המעוררים את השפע אבל באמת
 שס בשורש במקור העליון אשר שס נאספו כל העובדות
 התחומים הכל הולך אל מקום אחד ומכולם נעשה פטרה
 לראש המלך ב"ה . וכל הדיקים כוונתם לפתוח מקור השפע
 שמתעטתם הטובים נחרבה התענוג אלל הבורא י"ת . והי'
 הקב"ה משפיע לכל באי עולם וכולם מקבלים שפע . והי' כ
 ברכת השפע הוא אחדות : אבל התעוררות השפע נעשה
 בבחינות רבות שונות זו מזו ע"י עובדות הדיק אשר ממשה
 כ"א הס שונים זו מזו . וזה שאמר הכתוב ועבדתם את ה'
 אלקיכם וקט לשון רבים שכל אחד עובד לפי כמו ויכלו
 ולפי השגתו והכרת אלקות אללו וזה הי' אלקיכם לפי השגת
 אלקות שלכם . אבל בני קבלת השפע הבא ממקור אחד
 לכלל ישראל אשר הס באחדות לכך כתיב ובירך את לחמך
 כו' ר"ל כשהדיקים משפיעים מ"ן נוקבים למעלה אינו עושין
 בריכה עליונה ממקור מול העליון להשפיע לבני כל מיני
 חסדי טובים וכל מיני השפעות הקדושים המנויים בשס
 להס ומיס . ועי"ז שהקב"ה ישפיע שפע ברכה לבניו אז והסרותי
 מחלה מקרבך ד"ש רעה חולה בני אדם כמו שחושב שלמה
 המלך ע"ה בספרו חולאת בני אדם עוש' שמור לבעליו כו'
 ונה ישלענו לאכול כו' רזו חולאת הנפש אשר לא יוכל האדם
 ליהנות מעושרו אבל כשהשפתו הי' מידו י"ת שפע ברכה
 לעולם : אז יסירו כל החולאים מן העולם ולא יאכלו
 עוד לחס העלזים רק כל האדם יאכל בשמחה את לחמו
 וישתה את מימיו כפי ברכת השס אשר בירכו יחברך
 אמן :

לשבת פרשת שקלים

אמרו חז"ל באחד באדר משמיעין על השקלים כו' הא
 דקט לשון משמיעין ולא מכריזין הוא משום
 דשמיעה הוא מורה על הבנת הדבר עפ"י השכל . ור"ל
 דמשמיעין לעולם על השקלים ומביים להס הטעם ושורש
 הדבר של השקלים : דלמה נותס החורה על המספר דבאמת
 אסור למנות את ישראל ולמה נלטרך השקלים שלא יסיס
 בהס נגף : אבל שורש הדבר כך הוא דהנביא אומר המולי'
 במספר לבאס לכלס בשס יקרא מרוב אונים ואמין כח איס
 לא